
FSMA_2020_14 dd. 20/10/2020

Herinnering aan de productgovernanceregels bij het aanbod van gestructureerde producten in België

Toepassingsveld:

Kredietinstellingen en verzekeringsdistributeurs die onder de bevoegdheid van de FSMA vallen.

Samenvatting/Doelstelling:

Kredietinstellingen en verzekeringsdistributeurs zijn verplicht om zich op een loyale, billijke en professionele wijze in te zetten voor de belangen van hun klanten wanneer ze gestructureerde producten aanbieden in België. Dat geldt in het bijzonder voor de productgovernancevereisten. Deze mededeling vestigt de aandacht op deze verplichting.

De FSMA heeft recent in enkele gevallen hoge kosten vastgesteld voor gestructureerde producten die in België werden aangeboden. Deze kosten waren inbegrepen in de uitgifteprijs. De *product governance* voor deze gestructureerde producten was voor verbetering vatbaar, onder meer op het vlak van het beheer van belangenconflicten en de analyse van die kosten en van de scenario's.

Gestructureerde producten die op de Belgische markt worden aangeboden, moeten worden ontwikkeld in het belang van de klant. Dat moet ook effectief gebeuren in de huidige context, waarbij de winstgevendheid van financiële instellingen onder druk¹ staat. Onder andere de lage rente en de sterke concurrentie spelen hierin een belangrijke rol. Deze situatie is nog verergerd door de impact van de covid-19 pandemie.

De FSMA treedt zoveel als mogelijk preventief op en wil verzekeren dat de kredietinstellingen² en verzekeringsdistributeurs³ waarvoor ze bevoegd is⁴ hun verplichtingen nakomen. Ze herinnert hen eraan dat ze zich op een loyale, billijke en professionele wijze moeten inzetten voor de belangen van hun klanten wanneer ze gestructureerde producten aanbieden in België⁵. De FSMA wijst in het bijzonder op de productgovernancevereisten⁶.

Kredietinstellingen en verzekeringsdistributeurs die gestructureerde producten ontwikkelen, moeten gepaste regelingen voor *product governance* invoeren. Die regelingen zorgen ervoor dat hun producten effectief in het belang zijn van de klant⁷. Ze beantwoorden aan de behoeften, kenmerken en doelstellingen van het doelpubliek. Het beheer van de belangenconflicten die zich voordoen bij de ontwikkeling van producten gebeurt adequaat⁸. De kosten zijn aanvaardbaar voor het doelpubliek en mogen de rendementsverwachtingen niet ondermijnen. Een professioneel uitgevoerde scenario-analyse kan dit mee

onderbouwen⁹. De klant staat hierbij centraal. Het klantenbelang is de rode draad doorheen het volledige productgovernanceproces.

De compliancefunctie houdt toezicht op de ontwikkeling en de periodieke evaluatie van de productgovernanceregelingen om risico's op niet-naleving op te sporen. Zij beschikt hiervoor over voldoende autoriteit, (technische) deskundigheid en middelen¹⁰. Kredietinstellingen en verzekeringsdistributeurs leggen voldoende verantwoording af en documenteren het proces en de keuzes die ze maken onder meer op het vlak van productontwikkeling. Op die manier maken ze intern en extern toezicht mogelijk.

Tevens zijn verschillende kredietinstellingen en verzekeringsdistributeurs actief die enkel gestructureerde producten distribueren zonder ontwikkelaar te zijn. De FSMA meent dat deze ondernemingen de structuur en de totaliteit van de kosten en de *product value* van het gestructureerd product zouden moeten integreren in de beoordeling van de kenmerken en behoeften van de klanten waarop zij zich willen richten. Op die manier zorgen ze ervoor dat geen afbreuk wordt gedaan aan de belangen van de klanten ten gevolge van commerciële of financieringsprocessen. Deze distributeurs ontvangen daartoe de noodzakelijke informatie van de ontwikkelaars.

De FSMA verwijst verder naar de publicatie van EIOPA *Approach to the supervision of product oversight and governance* van 8 oktober 2020¹¹, naar de richtsnoeren van ESMA voor productgovernanceverplichtingen van MiFID II van 5 februari 2018¹² en naar de goede praktijken op het vlak van *product governance* van gestructureerde producten van ESMA¹³.

De FSMA herhaalt dat distributeurs die beroep doen op een ontwikkelaar die niet onderworpen is aan de Europese regels over het verstrekken van beleggingsdiensten of de verzekeringsdistributie¹⁴ alle redelijke maatregelen moeten nemen om van die ontwikkelaars gepaste en betrouwbare informatie te bekomen. Zo kunnen ze producten verdelen die conform zijn aan de behoeften, kenmerken en doelstellingen van de doelmarkt.

De FSMA zal de gepaste aandacht blijven besteden aan het toezicht op de markt van gestructureerde producten, in lijn met het moratorium waartoe ze heeft opgeroepen in juni 2011. Gestructureerde producten moeten worden ontwikkeld in het belang van de klant, zodat dit marktsegment kan bijdragen tot de goede werking van de markt en het beleggersvertrouwen kan ondersteunen.

---

¹ Zie o.a. EBA, *Risk Assessment report November 2019, Joint Committee Risk Report Autumn 2019*, p. 9-10, ESRB, *The ESRB risk dashboard: an overview*, 2 July 2020, National Bank of Belgium, *Financial Stability Report 2020*, 1 July 2020, p. 51.

² Op basis van artikel 26 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten (hieronder de "wet van 2 augustus 2002") is deze verplichting van toepassing op Belgische kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, bijkantoren in België van buitenlandse kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, kredietinstellingen en beleggingsondernemingen die ressorteren onder het recht van derde landen die rechtsgeldig hun diensten in België verstrekken en op de in België gevestigde beheervennootschappen van (alternatieve) instellingen voor collectieve belegging die beleggingsdiensten verrichten.

-
- ³ Op basis van artikel 278 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen zijn deze regels van toepassing op Belgische verzekeringsdistributeurs, bijkantoren in België van buitenlandse verzekeringsdistributeurs en verzekeringsdistributeurs die ressorteren onder het recht van derde landen die rechtsgeldig hun diensten in België verstrekken, voor de distributieactiviteiten die zij op het Belgisch grondgebied voeren. Dit betreft zowel verzekeringsondernemingen als tussenpersonen die verzekeringsproducten ontwikkelen voor verkoop aan klanten.
- ⁴ Conform artikel 45 van de wet van 2 augustus 2002.
- ⁵ Zie artikel 27, § 1 van de wet van 2 augustus 2002 en artikel 279 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen.
- ⁶ Zie artikel 27, § 2 van de wet van 2 augustus 2002; koninklijk besluit van 19 december 2017 tot bepaling van nadere regels tot omzetting van de richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten; artikel 288 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen; gedelegeerde Verordening (EU) 2017/2358 van de Commissie van 21 september 2017 tot aanvulling van Richtlijn (EU) 2016/97 van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot vereisten inzake producttoezicht en *-governance* voor verzekeringsondernemingen en verzekeringsdistributeurs (hierna “gedelegeerde verordening 2017/2358”).
- ⁷ Zie artikel 27, § 1 van de wet van 2 augustus 2002 en artikel 279 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen.
- ⁸ Dit geldt met name voor het belangenconflict bij de prijszetting en de vaststelling van de kosten en marge. Voor financiële instrumenten die vatbaar zijn voor bail-in, zie de verklaring van EBA en ESMA van 30 mei 2018 *on the treatment of retail holdings of debt financial instruments subject to the Bank Recovery and Resolution Directive*, § 33. Zie tevens de verklaring van ESMA van 2 juni 2016 over *MiFID practices for firms selling financial instruments subject to the BRRD resolution regime*, § 33.
- ⁹ Zie met name artikel 27, § 1 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten; artikel 279 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen; artikel 21 en verder van het koninklijk besluit van 19 december 2017 tot bepaling van nadere regels tot omzetting van de richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten; gedelegeerde verordening 2017/2358.
- ¹⁰ Zie artikel 22, § 7 van het koninklijk besluit van 19 december 2017 tot bepaling van nadere regels tot omzetting van de richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten; artikel 22 van de gedelegeerde verordening (EU) 2017/565 van de Commissie van 25 april 2016 houdende aanvulling van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de door beleggingsondernemingen in acht te nemen organisatorische eisen en voorwaarden voor de bedrijfsuitoefening en wat betreft de definitie van begrippen voor de toepassing van genoemde richtlijn; artikel 55 van de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op verzekerings- of herverzekeringsondernemingen.
- Er wordt ook verwezen naar de Circulaire FSMA-2012-21 dd. 4/12/2012 betreffende de Compliancefunctie (zie principes 1 en 10).
- ¹¹ https://www.eiopa.europa.eu/content/eiopa-approach-supervision-product-oversight-and-governance_en. Dit document is bedoeld om verzekeringsfabrikanten en -distributeurs meer duidelijkheid te verschaffen over de benadering van de toezichthouders over de POG-vereisten.
- ¹² ESMA, Richtsnoeren voor productgovernanceverplichtingen van MiFID II, ESMA35-43-620 NL, 5 februari 2018.
- ¹³ ESMA, *Opinion about good practices for product governance arrangements regarding structured retail products*, 27 March 2014. Hoewel deze opinie van ESMA gepubliceerd werd vóór MiFID II, bevat ze interessante voorbeelden die de POG-verwachtingen voor gestructureerde producten goed illustreren. De FSMA is de mening toegedaan dat dit document nog steeds relevant en nuttig is.
- ¹⁴ Bepalingen genomen in uitvoering van de Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten of de Richtlijn (EU) 2016/97 van het Europees Parlement en de Raad van 20 januari 2016 betreffende verzekeringsdistributie.